

Novela o pohřbech: Důstojnost a větší sankce

PAVLA JANOUŠKOVÁ

Praha – Polidštění oblasti pohřebnictví, zajištění důstojnějších sociálních pohřbů nebo vyšší sankce pro nedodržování zákona. To vše si slibuje ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová od novely pohřebního zákona. Vládě ji chce předložit v létě. Zatím na ní spolupracuje s mnoha odborníky a dalšími ministry. V lednu půjde do připomínkového řízení.

Zastaralé údaje

Pohřebnictvím se nikdo v České republice důkladně nezabýval. Co se týká delší historie, předposlední nařízení vzniklo kolem roku 1870. V posledních sto letech v České republice vznikl zákon v roce 2001 a v kompetenci ho má právě ministerstvo pro místní rozvoj. Na starosti ho měl pouze jeden člověk, a to ještě jenom v rámci půl úvazku. To se rozhodla nynější ministryně změnit. „Před čtyřmi měsíci jsem si tento proces zažila osobně. Když jsem sem nastoupila, zjistila jsem, že kromě jediného člověka se tomu nikdo nevěnoval. Řekla jsem si, že půjdu do toho komplexně a udělám velkou novou,“ řekla Karla Šlechtová.

Podle ministryně neexistují ani pořádné statistiky, protože o zemřelých se může starat několik institucí, například jsou to nemocnice, hasiči, obce nebo krematoria. Ani konkrétní počet hrobů v republice není aktuální. Podle posledního sčítání před deseti lety bylo v tuzemsku 15 milionů hrobů.

Na novele pohřebního zákona se podílí také meziresortní komise, kde jsou zá-

OBŘAD. Ministryně pro místní rozvoj chce i sociálním pohřbům zajistit větší důstojnost. V souvislosti s novelou o pohřebnictví mluví o polidštění. Foto: Archiv Deníku

stupci z ministerstva zemědělství nebo vnitra. Pracuje na tom také pohřební sdružení a asociace, majitelé pohřebních služeb, právníci a další lidé, kteří pochází přímo z praxe.

„Jsme rádi, že se tomu Karla Šlechtová věnuje. Je to polidštění zákona a oblasti, se kterou se všichni setkáváme. Jde o novelu, která patří do 21. století,“ uvedl pražský právník Richard Štáinc, který mimo jiné také zastupuje klienty v této oblasti.

Hlavním cílem novely je důstojnější pohřbívání. Zejména u sociálních pohřbů. V tomto případě jde o smuteční rozloučení s lidmi, kteří neměli peníze na zajištění pohřbu, popřípadě bezdomovci.

Finanční náklady potom platí obec. Od loňského listopadu se rozhodlo ministerstvo pro místní rozvoj tyto náklady proplácet. Postačí, když starostka nebo starosta pošle fakturu a k ní připojí odůvodnění, proč za obřad zaplatila obec. Tuto praxi chce nyní zakomponovat ministryně do novely.

Důstojnější rakve

Dále při sociálních pohřbech existuje taková praxe, že se zemřelí umísťují do papírových krabic, které jsou vyztuženy dřevem. Pokud se do takové kartonové krabice umístí člověk o váze více než sto kilo, nemusí to daný obal vydržet.

„S tím souvisí i oblečení. Jako nejlevnější se používá košilka, která stojí pětadvacet korun. Za to důstojný rubáš vyjde na sto až sto padesát korun,“ názorně ukázala ministryně. Do novely proto navrhuje, aby bylo povinné pohřbívat v případě sociálních pohřbů do rakve vyrobené z pětivrstvého papíru. Jestliže takzvaná papundeklová rakev s kousky dřeva stála kolem tisíce až patnácti set korun, pětivrstvá přijde na tři tisíce. Levnou variantu bude zákon přímo zakazovat.

Další změnou bude možnost volby pohřbít nenarozené dítě. Zákon totiž nepojmenovává nenarozené plody. Většinou pak končí v nemocničních spalovnách spolu

s amputovanými nohama a dalšími.

„Nejpalčivější věci jsou jiné lidské pozůstatky. To je právě nový pojem, který má zajistit, aby nenarozené děti nekončily ve spalovnách. Zatím je to na benevolenci nemocnic. Ale setkáváme se často s případy, kdy uvolí k pohřbu,“ sdělil Jiří Haman, ředitel pražského pohřebního ústavu a člen meziresortní skupiny zabývající se novelou.

„Chceme, aby si matky mohly zvolit, zda chtějí nenarozené děti pohřbít, nebo ne. Ne, aby to bylo na dobrovolnosti nemocnic,“ objasnila Šlechtová.

Kontrola nad pohřby

Prosadit zákon zřejmě nebude příliš jednoduché, zejména i kvůli citlivosti tématu. Nicméně poslední rozloučení se týká každého člověka. „Neděláme to proto, aby krematoria měla více práce. Chceme, aby neporušovaly zákony a k tomu potřebujeme dohled. Bavíme se o tom s regiony a kraji. Nejprve potřebujeme statistiku a evidenci,“ uvedla.

Jedním z kontrolovaných činností bude například počet rakví do jednoho pohřebního vozu. Pokud poveze rakev za obvyklých okolností, smí tam mít umístěnou pouze jednu. V případě sociálních pohřbů maximálně čtyři rakve, které budou zavěšené nad sebou ve stylu palandy.

Dalším sledovaným údajem bude potom, kolik si služba účtuje za kilometr převozu. Může se totiž stát, že zemřelí se nachází jinde, než kde bude pohřbený. Cena by podle novely měla být jednotná.

V České republice je cel-

kem sedmadvacet krematorií a z toho tři jsou soukromá. Do konce roku jich chce ministryně Šlechtová několik navštívit a přesvědčit se, jak to u nich chodí v praxi. Podívá se na pece a na rakve. Například ji zajímá také používání černých igelitových pytlů. Totiž při uložení mrtvých do podobného pytle je bez přístupu vzduchu zamezeno zetlení, a tedy podobný vak v zemi ohrožuje životní prostředí.

Další zajímavost, kterou chce ministryně sledovat, se týká převozu mrtvých do konkrétních krematorií. „Proč se to někde děje tak, že z určitého města vozí všechny mrtvé do jiného, než svého krematoria v místě? Je to i příklad Prahy, odkud mnoho lidí sváží až do Tábora. Je potom na místě se ptát, proč se jim vyplatí soukromé krematorium několik desítek kilometrů jinde,“ dotázala se Šlechtová.

V novele se část textu bude zabývat i cenou hrobů. Zatím se to vypočítává podle počtu obyvatel v obci. Změnou by mělo být podle počtu hrobů.

Všechny změny znamenají navýšení rozpočtu ministerstva pro místní rozvoj. Proto bude muset ministryně žádat i o více peněz. Jestliže nyní proplácí faktury za sociální pohřby kolem tří tisíce, vyšplhá se to na pět tisíc. Nad dohledem pak budou bdít také kraje, živnostenské úřady, Česká obchodní inspekce nebo hygiena. „Sankce už máme v nynějším zákoně, ale neuplatňují se. Chceme je zvýšit i trojnásobně a začít vymáhat. Například u fyzických osob může jít o pokutu až sto tisíc korun, u právnických potom až půl milionu korun,“ zakončila Šlechtová.